

M
Maastricht

in **B**beeld

I 19
Het Station

september
2021

Het Station

De eerste trein van Nederland reed op 20 september 1839 tussen Amsterdam en Haarlem. In 1853 werd de eerste lijn tussen Aken en Maastricht aangelegd door de Akens-Maastrichtse Spoorweg-Maatschappij. In 1856 werd de lijn naar Hasselt geopend, in 1861 de verbinding met Luik en in 1865 de staatslijn naar Venlo en de rest van Nederland. Inmiddels waren er van verschillende spoorwegmaatschappijen vier stations, die alle buiten de stadsgrens van Maastricht lagen. Ze waren zo gebouwd, dat ze snel afgebroken konden worden. Ze lagen immers in het schootsveld van de stad die toen nog ommuurd was; de vestingstatus was nog niet opgeheven. Dat gebeurde in 1867.

In 1913 waren er nog steeds verschillende maatschappijen. De Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen bouwde dit station dat alle voorgaande verving. De ontwerper was architect-ingenieur George Willem van Heukelom. Hij was gespecialiseerd in stationsgebouwen. De bouwstijl is neo-renaissance, met trapgevels en prachtige details in graniet.

Stationsplein 27, 6221 BT, Maastricht
wikipedia.org/wiki/Station_Maastricht

Het gebouw maakt een strenge en wat sombere indruk. Dat komt door de donkerbruine kleur van de baksteen en de donkergrijze dakpannen. En ook door de strenge symmetrie die op allerlei plaatsen zichtbaar is. En het strakke gelid van de glas-in-loodramen. De ingangen doen massief aan. Het zijn florentijnse bogen van graniet. Toch is het een statig, markant en monumentaal gebouw. En het was lang dé toegang tot de wereld.

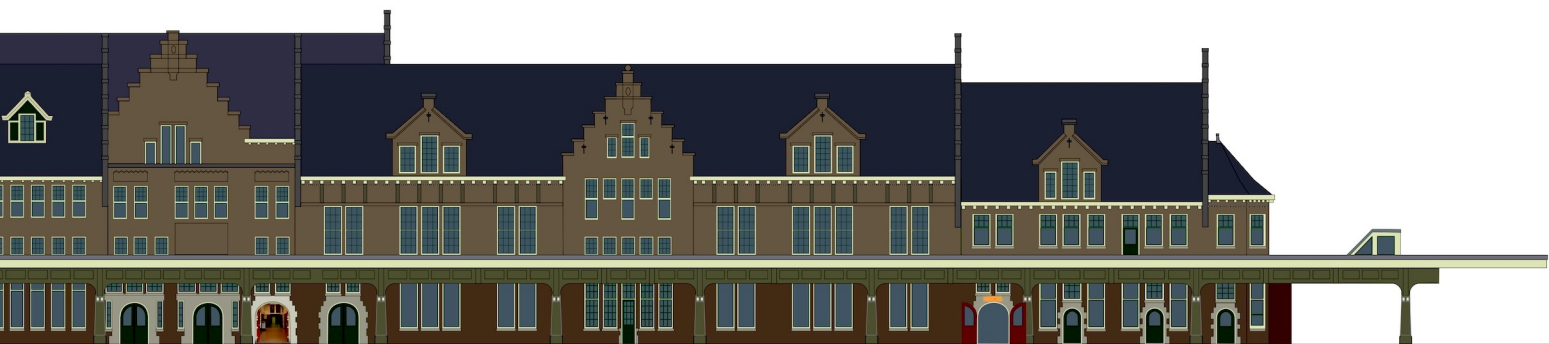

Aan de achterzijde valt goed op dat het een serie geschakelde gebouwen is. De toren was bedoeld om te concurreren met al die torens aan de overkant van de Maas. Wyck had immers maar alleen de toren van de Sint-Martinuskerk en een paar kleine torentjes.

Over de hele lengte loopt een overkapping over de perrons. Die overkapping is van gewapend beton. De pilaren, maar ook de kap. Dat was in 1913 heel bijzonder. Er was ooit een voetgangersbrug over het spoor naar de Meerssenerweg, de Passerelle, maar die is afgebroken. Sinds 1983 is er een vanuit de grote hal.

Wat verderop, eind Parallelweg, ligt een goederenloods, ook van Heukelom. Voor de overslag van goederen.

© Peter Scheele 2017

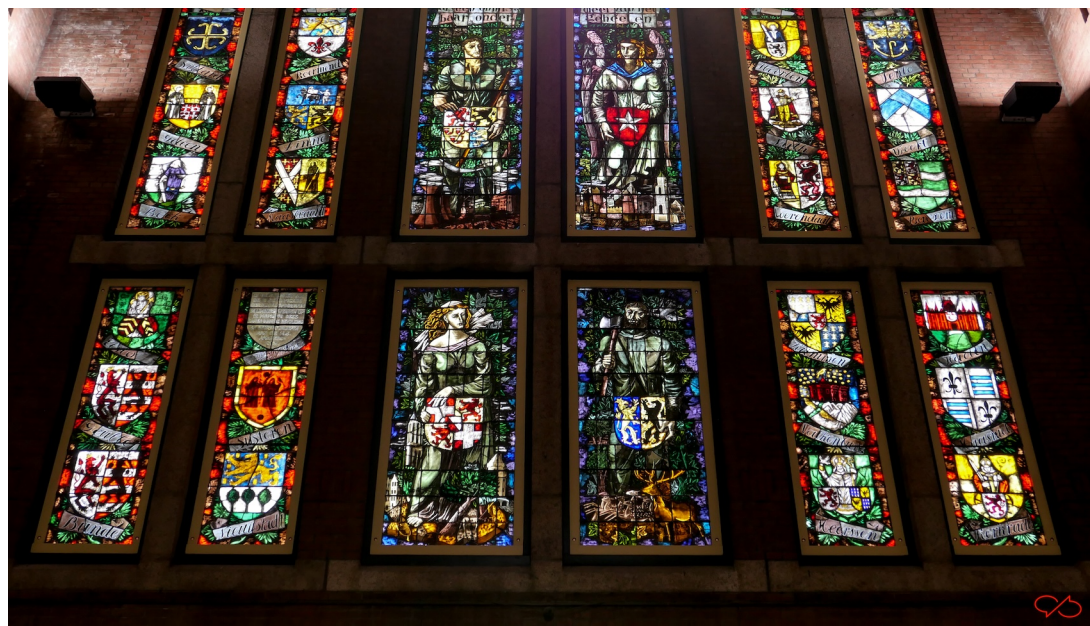

De opschriften boven de deuren geven duidelijk de functie van de ruimte aan. Die van Visitatie was voor de douane, daar kon gevisiteerd worden: kleding, tassen en koffers konden worden onderzocht. Bijvoorbeeld op contrabande, smokkelwaar. Er waren immers nog zeer duidelijke grenzen met Duitsland en België en er werd volop gesmokkeld. Zaken als koffie, boter, tabak, alcoholica en deviezen.

De grote hal wordt ook wel de vestibule genoemd. De plafondconstructie bestaat uit betonnen balken, al zien ze er uit als van hout. Tijdens de oorlog zijn de glas-in-loodramen verloren gegaan. De nieuwe zijn gemaakt door Charles Eyck en werden in 1949 geplaatst. Geschonken door het stadsbestuur. De namen van de Limburgse stations waar de treinen passeerden, staan vermeld in de ramen. En spreuken. Neem eens wat tijd om ze te lezen.

Geglazuurde bakstenen in kleur, groene tegels langs de muur, rode baksteen in schoon metselwerk, kolommen, balken en lijsten van graniet, glas-in-lood en een veelheid aan vormen. Kortom, een rijk en boeiend gebouw, terwijl tegelijk de indruk ook sober is. Maar wie er is, is onderweg en heeft meestal haast. Om de stromen gehaaste reizigers zonder botsen te laten passeren, zijn er een Ingang en Geen ingang. Geen pijlen, maar sierletters.

Vertrek	Naar / Opmerkingen	Spoor	Trein	11:21
11:19	Aachen Hbf +5 via Meerssen, Valkenburg, Heerlen	5 ^b	A ^{nl} RE 18	4/8
11:21	Maastricht Randwyck +5	4 ^b	A ^{nl} RS12	
11:25	Maastricht Randwyck	4 ^b	A ^{nl} RS18	
11:31	Zaandam via Sittard, Eindhoven C., Utrecht C., Amsterdam C.	3	Intercity	
11:37	Heerlen via Valkenburg	6	A ^{nl} RS18	
Amsterdam - Uitgeest 4/8				
... U kunt ook omreizen. Plan uw reis in de app.				

Vertrek	Naar / Opmerkingen	Spoor	Trein	11:21
11:41	Roermond via Sittard	4 ^b	A ^{nl} RS12	4/8
11:49	Heerlen via Meerssen, Valkenburg	5 ^b	A ^{nl} RE18	
11:51	Maastricht Randwyck	4 ^b	A ^{nl} RS12	
11:55	Maastricht Randwyck	4 ^b	A ^{nl} RS18	
12:01	Zaandam via Sittard, Eindhoven C., Utrecht C., Amsterdam C.	2	Intercity	
12:07	Heerlen via Valkenburg	6	A ^{nl} RS18	
12:11	Roermond via Sittard	4 ^b	A ^{nl} RS12	

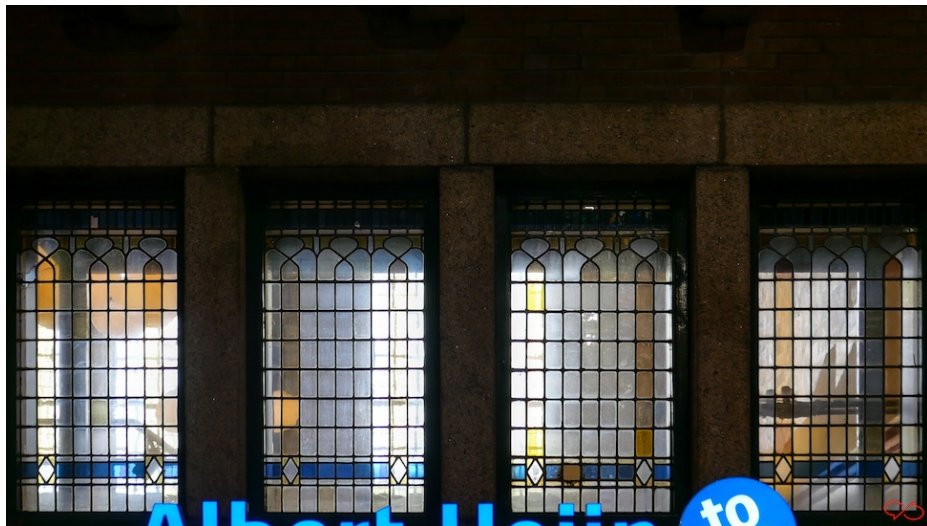

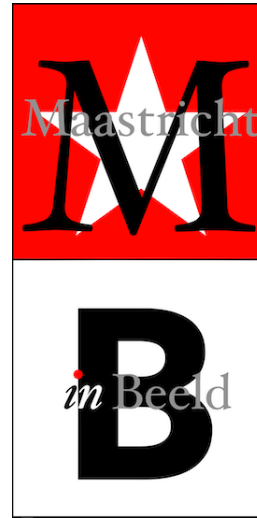
Er waren ruime wachtkamers, men kon er wat eten of drinken. Die ruimtes worden nu gebruikt voor winkels. Iets van de oorspronkelijke inrichting is nog zichtbaar. En in 1968 maakte H. Schoonbrood deze muurschildering. Een ode aan de Kristalunie en Mosa porselein. Dat waren fabrieken van betekenis waar glaswerk en serviesgoed gemaakt werd. De witte ballonnen zijn originele armaturen. En een lichtstraat met glas-in-lood.

Het tegeltableau is in 1939 gemaakt door Edmond Bellefroid ter gelegenheid van honderd jaar spoorwegen. Het is een geschenk van aardewerkfabriek Sphinx.

En overal zien we klokken. Het ritme van de dienstregeling is zo strikt, dat op 1 mei 1909 de Amsterdamse of Nederlandse Tijd werd ingevoerd. Om 9 uur was het overal in Nederland 9 uur. Dat was daarvoor een lokale aangelegenheid. Amsterdam 9 uur, Enschede 9.15.

Maastricht in Beeld
kortweg MiB

MiB is een
fotomagazine voor
liefhebbers van de
stad Maastricht.
De opzet is simpel:
interessante
onderwerpen,
behoorlijke foto's,
korte stukken tekst
met wat uitleg en
achtergronden en
een nette layout.

Dit magazine is gratis en komt uit de
Boekenkast van Peter Scheele:
<https://scheelpj.home.xs4all.nl/Site>

Ik wens u veel kijk- en leesplezier.

Peter Scheele

Colofon

Camera: Panasonic Lumix LX100, Make II

Bewerking: Adobe Lightroom 6.14

Opmaak: Apple Pages 11.1

Foto's, tekst en opmaak: Peter Scheele